

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.010.04.2016
P/16/046

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01
lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/046 - Zapewnienie przez organy administracji publicznej prawidłowego zagospodarowania odpadów komunalnych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontrolerzy	1. Krystian Polus, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/26/2016 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 2a) 2. Zbigniew Truszkowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/28/2016 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Urbis sp. z o. o., ul. Chrobrego 24/25; 62-200 Gniezno (dalej: Spółka, prowadzący instalację zastępczą albo instalację regionalną).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Edmund Młodzikowski, Prezes Zarządu od dnia 17 kwietnia 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność Spółki w zakresie przestrzegania postanowień planów oraz wymagań przepisów i decyzji administracyjnych dotyczących gospodarki odpadami, a także w zakresie zapewnienia eksploatacji regionalnej (wcześniej zastępczej) instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych wytwarzanych w regionie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

O powyższej ocenie zadecydowały pozytywne oceny cząstkowe skontrolowanych obszarów. W okresie objętym kontrolą, w latach 2013-2016 (I kw.) Spółka posiadała wymagane pozwolenia zintegrowane dla Zakładu Gospodarki Odpadami, potem Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Lulkowie (dalej: Zakład w Lulkowie) na: eksploatację kwatery nr I składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, eksploatację kwatery nr II składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz prowadzenie segmentu biostabilizacji odpadów instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych. Spółka eksploatowała regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych (dalej: RIPOK) i instalację zastępczą zgodnie z uzyskanymi pozwoleniami zintegrowanymi. Prowadzący instalację nie przyjmował do przetwarzania odpadów komunalnych spoza regionu, dla którego instalacja została wyznaczona w wojewódzkim planie gospodarki odpadami jako instalacja zastępcza, a potem RIPOK.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przestrzeganie postanowień planów oraz wymagań przepisów i decyzji administracyjnych dotyczących gospodarki odpadami przez podmiot prowadzący instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych

Opis stanu faktycznego

1.1 Podstawa i zakres działalności

Wojewoda Wielkopolski (dalej: Wojewoda) decyzją z dnia 19 października 2007 r.² na wniosek Spółki wydał pozwolenie zintegrowane na eksploatację kwatery nr I składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Lulkowie (dalej: pozwolenie zintegrowane na eksploatację kwatery nr I), dla prowadzącego działalność polegającą na unieszkodliwianiu ww. odpadów przez składowanie-metodą D5. Charakterystyka stosowanej technologii i urządzeń określała wykonywanie: przyjęcia, ważenia i kontroli odpadów, w tym zmieszanych odpadów komunalnych, unieszkodliwiania przez składowanie odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, odzysku wybranych odpadów na warstwy izolacyjne oraz do budowy skarp i dróg technologicznych, zbieranie magazynowanie i przygotowanie posortowanych odpadów do transportu do odbiorców, demontaż oraz rozdrabnianie odpadów wielogabarytowych, wydzielanie odpadów niebezpiecznych z odpadów zmieszanych i ich magazynowanie przed transportem do miejsc unieszkodliwiania lub odzysku, zbieranie odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W ww. decyzji dopuszczono do wytworzenia w normalnych warunkach działania instalacji pięć rodzajów odpadów niebezpiecznych, wyznaczając dla każdego z nich dopuszczalną ilość do wytworzenia w skali roku oraz 14 rodzajów odpadów innych niż niebezpieczne wyznaczając dla każdego z nich dopuszczalną ilość do wytworzenia w skali roku, wskazując dla wytworzonych odpadów, miejsce i sposób magazynowania oraz zasady gospodarowania nimi. Wojewoda zezwolił na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania 25 rodzajów odpadów na kwaterze nr I w sektorze IA, oraz 71 rodzajów odpadów na kwaterze nr I w sektorze IB, wyznaczając dla każdego z nich dopuszczalną ilość do unieszkodliwienia w skali roku. W parametrach instalacji wyznaczono zdolność do przyjmowania ponad 10 Mg odpadów na dobę lub całkowitej pojemności ponad 25 000 Mg. Instalację zdefiniowano jako mogącą powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości. Wskazano, że eksploatację instalacji należy zakończyć po osiągnięciu rzędnej 135 m n.p.m. przy krawędziach kwatery i 137 m n.p.m. w części centralnej kwatery; ponadto należy uzyskać decyzję wyrażającą zgodę na zamknięcie kwatery i wykonanie prac rekultywacyjnych. Termin ważności pozwolenia określono na 19 października 2017 r. Do dnia rozpoczęcia kontroli Marszałek Województwa Wielkopolskiego (dalej: Marszałek) wydał sześć decyzji³ zmieniających ww. decyzję Wojewody, w tym trzy w okresie, na który przypada niniejsza kontrola⁴.

(dowód: akta kontroli str. 12-61)

² Sprawa: SR.VI-1.6600-68/06.

³ Sprawy: DSR.VI.7623-27/08, DSR.VI.7623-114/09, DSR.VI.7222.47.2012, DSR.II-2.7222.39.2013, DSR.II-2.7222.52.2014, DSR.II-2.7222.16.2015.

⁴ DSR.II-2.7222.39.2013, DSR.II-2.7222.52.2014, DSR.II-2.7222.16.2015.

Marszałek w swojej decyzji z 6 sierpnia 2015 r.⁵ wyraził zgodę na zamknięcie kwatery nr I składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowanego w Lulkowie. W decyzji tej określono techniczny sposób zamknięcia kwatery nr I składowiska odpadów oraz sposób rekultywacji wydzielonej części składowiska wraz z harmonogramem poszczególnych prac rekultywacyjnych. Ponadto w decyzji określono datę zaprzestania przyjmowania odpadów, termin zakończenia rekultywacji, a także sposób oraz warunki sprawowania nadzoru nad zrekultywowaną kwaterą.

(dowód: akta kontroli str. 62-67)

Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Gnieźnie decyzją z dnia 21 maja 2015 r.⁶ zezwolił spółce użytkować inwestycję o nazwie Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów w Lulkowie na terenie gminy Gniezno. W dniu 28 maja 2015 r. Marszałek udzielił Spółce pozwolenia zintegrowanego⁷ dla Zakładu w Lulkowie⁸, zlokalizowanego na działkach o nr ewid.: 190/1, 190/2, 191/3 oraz 191/4, o łącznej powierzchni 22, 37 ha. Pozwolenie zostało wydane na czas nieoznaczony. W związku z tym, że na terenie Zakładu w Lulkowie znajdowały się instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego oraz instalacje niewymagające takiego pozwolenia, na wniosek Spółki, zgodnie z art. 203 ust.3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁹, ww. pozwolenie oprócz instalacji wymagających pozwolenia zintegrowanego (kwatery nr II składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz segment biostabilizacji odpadów instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych), objęło instalacje niewymagające takiego pozwolenia (segment mechanicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, instalację sortowania odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki, instalację kompostowania selektywnie zebranych odpadów zielonych oraz innych bioodpadów, segment demontażu odpadów wielogabarytowych oraz Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (dalej: PSZOK)).

(dowód: akta kontroli str. 7-11,68-130)

Na wniosek Spółki, Marszałek w dniu 2 grudnia 2015 r.¹⁰ zmienił swoją decyzję z dnia 28 maja 2015 r. w sprawie pozwolenia zintegrowanego. Zmiany te dotyczyły: zwiększenia przepustowości instalacji do kompostowania odpadów zielonych oraz innych bioodpadów, z dotychczasowej 500,00 Mg/rok i 1,60 Mg/dobę, na 750,00 Mg/rok i 2,40 Mg/dobę, przy łącznej wydajności instalacji do stabilizacji/kompostowania nieprzekraczającej 28 000 Mg/rok¹¹; zwiększenia do 375,00 Mg/rok łącznej ilości odpadów innych niż niebezpieczne dopuszczonych do wytwarzania w instalacjach do kompostowania odpadów zielonych oraz innych bioodpadów. Zmiany te zostały spowodowane tym, iż na etapie opracowania wniosku o wydanie pozwolenia zintegrowanego, nie oszacowano ilości odpadów przewidzianych do przetwarzania w procesie R3.

(dowód: akta kontroli str. 197-216)

⁵ Sprawa DSR-II-2.7241.1.10.2015.

⁶ Decyzja PINB-WOA.4011.32.2015.2156.gm.Gn.

⁷ sprawa: DSR-II-2.7222.31.2014.

⁸ Od 1.07.2015 r. Zakład Zagospodarowania Odpadów, jednostka organizacyjna Urbis sp. z o. o., powołana uchwałą nr 34/2015 Zarządu Spółki z dnia 22.06.2015 r. (wcześniej Zakład Gospodarki Odpadami).

⁹ Dz. U. z 2016 r. poz. 672 (dalej: Prawo ochrony środowiska).

¹⁰ Sprawa: DSR-II-2.7222.65.2014.

¹¹ Zgodnie z zapisami Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017.

Spółka nie posiadała indywidualnego konta w Bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami, o której mowa w art. 79 i nast. ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach¹², ponieważ Marszałek nie utworzył takiej bazy. W odpowiedzi na trzykrotne zapytanie Spółki nt. rejestru¹³, Departament Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, w dniu 5 czerwca 2014 r., 12 października 2015 r. oraz 26 stycznia 2016 r. poinformował odpowiednio: „że rejestr nie został jeszcze utworzony, gdyż Minister Środowiska nie dokonał stosownych czynności określonych przepisami”, „do dnia dzisiejszego nie został utworzony rejestr dla podmiotów transportujących odpady” oraz, że rejestr „tworzy się łącznie z BDO, które ma powstać najpóźniej do 24 stycznia 2018 roku”.

(dowód: akta kontroli str. 217-226)

Uchwałą nr XXV/441/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 sierpnia 2012 r.¹⁴ w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017” określono regiony gospodarki odpadami komunalnymi oraz regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych w regionach. Miasto Gniezno wraz z okolicznymi gminami przypisano do VII regionu, zaś składowisko odpadów w Lulkowie uzyskało status instalacji przewidzianej do zastępczej obsługi regionu gospodarki odpadami komunalnymi (dalej: instalacja zastępcza). Uchwałą Sejmiku nr VIII/201/15 z dnia 29 czerwca 2015 r.¹⁵, zmieniającej ww. uchwałę z dnia 27 sierpnia 2012 r., Zakładowi w Lulkowie nadano status regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych w VII regionie gospodarki odpadami komunalnymi. Od sierpnia 2015 r. instalacja rozpoczęła przyjmowanie odpadów do przetworzenia.

(dowód: akta kontroli str. 227-234)

W dniu rozpoczęcia kontroli w zakładzie w Lulkowie eksploatowano: kwaterę nr II składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne o powierzchni całkowitej 2,90 ha, pojemności geometrycznej 321 900 m³ i przepustowości 22 400,00 Mg/rok, segment mechanicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych o przepustowości podczas cyklu pracy dwuzmianowej w części mechanicznej 56 000,00 Mg/rok (179,52 Mg/dobę) i części biologicznej 28 000,00 Mg/rok (89,76 Mg/dobę), instalację sortowania odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki o przepustowości 5 000,00 Mg/rok (16,00 Mg/dobę), instalację kompostowania selektywnie zebranych odpadów zielonych oraz innych bioodpadów o przepustowości 750, 00 Mg/rok i 2,40 Mg/dobę, segment demontażu odpadów wielogabarytowych o przepustowości 300 Mg/rok (ok. 1,00 Mg/dobę) oraz PSZOK.

Do wytwarzania odpadów podczas normalnej pracy instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (wariant I funkcjonowania instalacji) dopuszczono 14 rodzajów odpadów niebezpiecznych i 26 rodzajów odpadów innych niż niebezpieczne o łącznej ilości niemogącej przekroczyć 56 000,00 Mg/rok. Z tego, w procesie biologicznego przetwarzania, dopuszczono do wytwarzania dwóch rodzajów odpadów innych niż niebezpieczne o łącznej ilości niemogącej przekroczyć 28 000,00 Mg/rok. Podczas normalnej pracy instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych - części mechanicznej (sortowni) odpadów selektywnie zebranych (wariant II funkcjonowania instalacji) - dopuszczono do wytwarzania 16 rodzajów

¹² Dz. U. z 2013 r. poz. 21, ze zm., (dalej: ustawa o odpadach).

¹³ Email z dnia 29.05.2014 r., 12.10.2015 r. i 26.10.2016 r.

¹⁴ Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z dnia 22 października 2012, poz. 4431.

¹⁵ Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2015, poz. 4480.

odpadów innych niż niebezpieczne o łącznej ilości niemogącej przekroczyć 5 000,00 Mg/rok. W instalacji do kompostowania odpadów zielonych oraz innych bioodpadów dopuszczono do wytwarzania czterech rodzajów odpadów innych niż niebezpieczne o łącznej ilości niemogącej przekroczyć 250,00 Mg/rok. W segmencie demontażu odpadów wielkogabarytowych dopuszczono do wytwarzania ośmiu rodzajów odpadów innych niż niebezpieczne o łącznej ilości niemogącej przekroczyć 300 Mg/rok. Do unieszkodliwiania odpadów: metodą D 5 dopuszczono siedem rodzajów odpadów o łącznej ilości niemogącej przekroczyć 56 000,00 Mg/rok, metodą D8 dopuszczono jeden rodzaj odpadów w ilości niemogącej przekroczyć 28 000,00 Mg/rok. Do odzysku odpadów: metodą R5 dopuszczono 38 rodzajów odpadów w ilości niemogącej przekroczyć 1200 Mg/rok, metodą R12 dopuszczono 12 rodzajów odpadów w ilości niemogącej przekroczyć 5000 Mg/rok, metodą R3 w instalacji kompostowania odpadów zielonych i innych bioodpadów dopuszczono 37 rodzajów odpadów w ilości niemogącej przekroczyć 500 Mg/rok, metodą R12 w segmencie przetwarzania odpadów wielkogabarytowych dopuszczono 2 rodzaje odpadów w ilości niemogącej przekroczyć 300 Mg/rok. Do zbierania w PSZOK dopuszczono 34 rodzaje odpadów niebezpiecznych oraz 37 rodzajów odpadów innych niż niebezpieczne.

(dowód: akta kontroli str. 131-196)

Instalacja obsługiwała jeden region znajdujący się w całości na terenie województwa Wielkopolskiego. W skład VII regionu wchodziły gminy: Gniezno (m), Czarniejewo (mw), Gniezno (w), Kiszkowo (w), Kłecko (mw), Łubowo (w), Niechanowo (w), Trzemeszno (mw), Witkowo (mw), Kołaczkowo (w), Miłosław (mw), Nekla (mw), Pyzdry (mw), Września (mw)¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 235-242)

W badanym okresie Spółka zawarła łącznie 44 umowy na przetwarzanie odpadów komunalnych, w tym jako prowadzący instalację zastępczą 12 umów i jako prowadzący instalację regionalną 32 umowy. W żadnej z umów, w okresie gdy spółka posiadała status prowadzącego instalację zastępczą (do 27 lipca 2015 r.) nie wskazywano szacunkowej ilości odpadów przewidzianych do zagospodarowania w ramach tych umów. Podstawowym wyznacznikiem związanym z określaniem szacunkowej ilości odpadów do przetworzenia było pozwolenie zintegrowane na eksploatację kwatery nr I, w którym zostały określone rodzaje i ilości odpadów dopuszczonych do przetworzenia oraz nieprzekraczalna pojemność składowiska i możliwa do osiągnięcia rzędna. To te parametry w ostatecznym stopniu decydowały o możliwościach przyjęcia odpadów na składowisko. Spółka do czasu rozpoczęcia funkcjonowania RIPOK, była także podmiotem dostarczającym około 80 % odpadów na składowisko.

W 2015 r. Spółka zawarła z gminami trzy umowy¹⁷, a w 2016 r. (do 31 marca) osiem umów na przyjmowanie do zagospodarowania odpadów z nieruchomości zamieszkałych, położonych na terenie tych gmin¹⁸. We wszystkich umowach określono m.in. dni i godziny przyjmowania dostarczonych odpadów, porządek odbioru odpadów, opłaty i wynagrodzenie prowadzącego instalację, szacunkową ilość i rodzaj odpadów oraz wykaz podmiotu i środków transportu odbierających odpady z określonego terenu. W wybranych umowach: z gminą Kołaczkowo ilość zmieszanych odpadów komunalnych ustalono na 1 310,35 Mg/rok, z gminą Nekla

¹⁶ (m): gmina miejska, (mw): gmina miejsko-wiejska, (w): gmina wiejska.

¹⁷ Umowy z: Gminą i Miastem Pyzdry oraz gminami: Września i Nekla.

¹⁸ Umowy z: Miastem Gniezno, Gminą i Miastem Pyzdry, Gminą i Miastem Witkowo oraz gminami: Września, Gniezno, Kołaczkowo, Nekla, Miłosław.

na 2 314,1 Mg/rok, z gminą Miłosław na 1 814,05 Mg/ rok, z gminą Września 14 293,4 Mg/ rok.

W latach 2015-2016 (do 31 marca) prowadzący instalację regionalną zawarł odpowiednio jedenaście¹⁹ i sześć²⁰ umów z przekazującymi odpady (podmiotami spełniającymi wymagania prawne, odbierającymi na zlecenie gmin odpady od właścicieli nieruchomości) na przyjmowanie odpadów do zagospodarowania z terenu gmin, na rzecz których działali. We wszystkich umowach określono m.in. dni i godziny przyjmowania dostarczonych odpadów, warunki ich transportu, porządek odbioru odpadów, opłaty i wynagrodzenia prowadzącego instalację, szacunkową ilość i rodzaj odpadów oraz wykaz podmiotu i środków transportu odbierającego odpady z określonego terenu. W wybranych umowach: z Remondis Sanitech Poznań sp. z o.o. ilość zmieszanych odpadów komunalnych ustalono na 1 043,9 Mg/ rok, z Z. G. i K. w Witkowie na 1 018,44 Mg/rok, z Eko Trans²¹ Renata Nowak na 138,7 Mg/rok.

(dowód: akta kontroli str. 243-332; 333-338)

1.2 Przyjmowanie i przetwarzanie odpadów

Opis stanu faktycznego

W latach 2013-2016 (I kw.) Spółka²¹ przyjęła do przetworzenia w swoich instalacjach 402 t papieru (odpowiednio: 58,61 t, 93,64 t, 162,26 t²², 87,47 t), 2 171 t tworzywa sztucznych (odpowiednio: 327,72 t, 498,84 t, 921,76 t²³, 423,08 t), 2 822,6 t szkła (odpowiednio: 649,26 t, 689,66 t, 1047,06 t²⁴, 447,60), 8 345,2 t innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych (odpowiednio: 2964,72 t, 2874,37 t, 2176 t²⁵, 330,14 t), oraz 1 022,13 t odpadów ulegających biodegradacji (4,64 t w 2013 r., 844,33 t²⁶ w roku 2015 i 173,16 t w I kw. 2016 r.). W badanym okresie instalacja nie przyjmowała odpadu metali ponieważ nie był on dostarczany. W 2014 r. zakład w Lulkowie z tego samego powodu nie przyjmował również odpadów ulegających biodegradacji. W 2013 r. do Zakładu w Lulkowie przyjęto 4,64 Mg odpadów biodegradowalnych, które zostały zmagazynowane w kontenerze, a w 2015 r. po uruchomieniu RIPOK, przetworzone. Ilość odpadów przyjętych do przetworzenia w latach 2013-2014 była porównywalna i wynikała ze statusu zakładu w Lulkowie (instalacja zastępcza). Przebudowa zakładu zakończona w połowie 2015 r. i uzyskanie statusu RIPOK spowodowało istotne powiększenie obszaru działania i zwiększenia ilości przyjmowanych odpadów.

W każdej z pięciu wybranych do kontroli umów²⁷ zawartych w 2015 r. z gminami przez Spółkę jako prowadzącego instalację regionalną, stwierdzono przekroczenie lub niedobór ilości odpadów przekazanych do zagospodarowania w stosunku do szacunkowej ilości odpadów zadeklarowanych w umowach. W trzech przypadkach przekazujący odpady dostarczyli ich mniej niż deklarowali, przy czym jeden²⁸ z nich

¹⁹ Umowy z: Eko Trans w Lubowie, PUH Jampex w Czarniejewie, Firma Odpad w Gnieźnie, Eko Skórtex Gizalki sp. z o.o., w Piotrowicach, Iglespol s.j. we Wrześni, Remondis Sanitech Poznań sp. z o.o. Oddział w Wągrowcu, Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Swarzędzu, Alkom w Poznaniu, Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o., we Wrześni, Zakład Gospodarki Komunalnej w Witkowie, Badera Firma Produkcyjno-Handlowo-Usługowa w Dalachowie.

²⁰ Zakład Komunalny w Pobiedziskach, Zakład Gospodarki Komunalnej w Witkowie, Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych we Wrześni, Alkom w Poznaniu, Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Swarzędzu, MAR-KAM w Poznaniu.

²¹ Prowadząca instalację zastępczą do dnia 27 lipca 2015 r., po 28 lipca 2015 r., prowadząca RIPOK.

²² 0,54 Mg jako instalacja zastępcza i 162,26 Mg jako RIPOK.

²³ 311,70 Mg jako instalacja zastępcza i 610,60 Mg jako RIPOK.

²⁴ 395,10 Mg jako instalacja zastępcza i 651,96 Mg jako RIPOK.

²⁵ 1220,24 Mg jako instalacja zastępcza i 955,76 Mg jako RIPOK.

²⁶ 206,30 Mg jako instalacja zastępcza (do magazynowania) i 844,33 Mg jako RIPOK do przetworzenia.

²⁷ TSabela nr 10 na str. 350 akt kontroli.

²⁸ PUK sp. z o.o. Września, nr umowy ZZO 11/2015.

przekazał o 37,3% mniej odpadów niż oszacował w umowie. Dwóch przekazujących odpady dostarczyło ich więcej niż deklarowali, przy czym jeden z nich przekazał o 32, 8% więcej odpadów niż oszacował w umowie. Przekroczenia wielkości szacunkowych odpadów nie stanowiły istotnego obciążenia dla przepustowości instalacji.

(dowód: akta kontroli str. 339-342; 350-352)

W badanym okresie, zgodnie z art. 20 ust. 7 ustawy o odpadach, Zakład w Lulkowie nie przyjmował do zagospodarowania odpadów z innych regionów. Dwukrotnie w latach 2015-2016 spółka udzieliła odmownej odpowiedzi na prośbę przyjęcia odpadów o kodzie 20 02 01 pochodzących z innego regionu gospodarki odpadami. W zakładzie w Lulkowie wystąpiły awarie instalacji do przetwarzania odpadów (zużycie zębów rozrywających, zerwanie taśmy, wyciek oleju z przekładki napędu, uszkodzone łożyska stacji napinającej), które odnotowano w „Księżce ewidencji usterek i awarii”. Awarie te nie spowodowały konieczności przekazania odpadów do instalacji zastępczej. Na składowisku odpadów w Lulkowie w badanym okresie nie występowały pożary.

(dowód: akta kontroli str. 343-344)

Prowadzący instalację poddawał procesowi przygotowania do ponownego użycia, recyklingu lub przekazywał w tym celu innemu posiadaczowi odpadów w latach 2015 (od 1 sierpnia) do 2016 (31 marzec) siedem rodzajów odpadów z: papieru i tektury (951,67 Mg, średnio w miesiącu 119 Mg), tworzyw sztucznych (1411 Mg, średnio w miesiącu 176,3 Mg) metali (491,5 Mg, średnio w miesiącu 61 Mg) i ze szkła (1321,7 Mg, średnio w miesiącu 165 Mg) oraz surowce-elementy usunięte ze zużytych urządzeń (6,72 Mg, średnio w miesiącu 0,83 Mg), surowce-zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne (12,1 Mg, średnio w miesiącu 1,51 Mg) i surowce palne-paliwo alternatywne (2126 Mg, średnio w miesiącu 265 Mg). Umowy na odbiór surowców wtórnych zawierano w grupie tych odpadów, dla których rynek był ustabilizowany a kontrahenci deklarowali wolę długofalowej współpracy, niezależnie od istniejącej koniunktury na dany surowiec. W umowach tych nie określano ilości odpadów, które będą przekazywane; stosowano formułę o sukcesywnym odbiorze zgłaszanego przez dostawcę surowca, w ilościach niezbędnych do załadunku. Zawarto umowę na odbiór i zagospodarowanie odpadu o kodzie 19 12 10 (odpady palne-paliwo alternatywne), którego odbiór stanowił koszt ponoszony przez spółkę. Odbiorcę tego odpadu wyłoniono w postępowaniu przetargowym. W umowie określono ilość odpadu (2 500 Mg), która zostanie w okresie obowiązywania umowy, tj. okresie 6 miesięcy, przekazana odbiorcy. Surowce z papieru i tektury odbierało dziewięć podmiotów²⁹, surowce z tworzyw sztucznych 16 kontrahentów³⁰, surowce ze złomu metali czterech odbiorców³¹,

²⁹ EKO Tech II, dec. OS.I.6233.15.2015, EUROBAC Organizacja Odzysku Opakowań S.A. dec. WWS.6233.1.2.2013, LooBo sp. z o.o. dec. RS.6233.29.2014 MM, Pahmar dec. WBS.6233.12.2013, Przedsiębiorstwo Handlowo - Usługowe dec. OS.6233.22.2011, Przedsiębiorstwo Wielobranżowe EKO - WTÓR dec. WGK-VII.6233.42.2014, S. J. dec. OŚ-II-MRO/6233/22-9/11, Stena Recycling sp. z o.o. dec. WS.6233.43.2012.VII, Zakład Surowców Wtórnych WtórJan Bis Odzysk-Przerób-Sprzedaż dec. OS.6233.38.2014.

³⁰ Elana PET sp z o.o. dec. WGK.GO.6233.2.20215.RT, ELCEN sp. z o.o., dec.ROG.6233.59.2014.KK, ELEVEN dec. OS.I.6233.1.2015, IMP Polowat sp. z o.o. dec. ROS.6220.4.2014.MMJ, LooBo sp. z o.o. dec. RS.6233.29.2014 MM, PHP P. O. dec. OS.6233.30.2014, PHU FRANTEX dec. OŚII.6233.24.2015.ESK, Przedsiębiorstwo Wielobranżowe EKO - WTÓR dec. WGK-VII.6233.42.2014, RETE sp. z o.o. dec. WUCiP-I.6233.22.2015.LR, S. Jj. dec. OS-II-MRO/6233/22-9/11, Spółka Szymańscy s.c. dec. WBS.6233.22.2015, Stena Recycling sp. z o.o. dec. WS.6233.43.2012.VII, Tom sp. z o.o. dec. OS.6233.14.2014, ZUH Lobo dec. RLOŚ.6233.12.2011, Dan Plast Recykling S.C. dec. OŚ.ŚR.6221.3.2014, TOM2 sp. z o.o., dec. WUCiP-I.6233.71.2014.LR.

³¹ PAPC sp. z o.o. dec. WS.6233.83.2013.IX, PPHU J. S. dec. OS.6233.37.2012, PPHU NOW-POL s.c. dec. WBS.6233.10.2014, Tom sp. z o.o. dec. OS.6233.14.2014, DELTA s. j. J. P. Z. dec. DSR-II-2.7243.54.2014.

surowce ze szkła dwóch przedsiębiorców³². Jeden podmiot był odbiorcą elektroodpadów³³ a dwa inne, surowców palnych do paliw alternatywnych³⁴.

(dowód: akta kontroli str. 345-349; 353-355)

Końcowymi produktami, pozostałościami poprocesowymi z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w zakładzie w Lulkowie, był stabilizat (odpady o określonych parametrach po procesie biologicznego przetwarzania odpadów w warunkach tlenowych i beztlenowych), unieszkodliwiany poprzez składowanie na kwaterze nr II składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz odpady budowlane podlegające odzyskowi przeznaczone do wykorzystania w zakładzie (do utrzymania składowiska oraz do rekultywacji kwatery nr I). W związku z wejściem w życie przepisów zakazujących po 1 stycznia 2016 r. składowania odpadów kalorycznych powyżej 6MJ/kg³⁵ zakład w Lulkowie do prowadzonych wcześniej badań monitoringowych włączył dodatkowe badania wg. zał. 4 do rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie dopuszczania odpadów do składowania. Pierwsze wyniki badań na ciepło spalania³⁶ ze stycznia 2016 r. wykazały przekroczenie kaloryczności, 6 MJ/kg; wynik ten wynosił: 11,6 MJ/kg (kopia wyniku badania próbki 78/01/16), dlatego w styczniu br. nie zeskładowano odpadu o kodzie 19 12 12 mającego kaloryczność większą niż 6 MJ/kg, przekazując 582,98 Mg tego odpadu do magazynowania. W celu uzyskania korzystniejszych wyników w zakresie kaloryczności odpadów 19 12 12 rozpoczęto dodatkowe, ręczne eliminowanie i odzyskiwanie frakcji 19 12 12 (powyżej 6MJ/kg), podjęto współpracę z PWSZ im. H. Cegielskiego w Gnieźnie w celu dokładnego oszacowania wartości energetycznej trzech frakcji odpadu 19 12 12, starannie rozdzielano poszczególne partie odpadów w hali przyjęć oraz zwiększono odzysk surowców trzech różnych frakcji 19 12 12, w tym ze strumienia przeznaczonego do stabilizacji oraz zmieniono ustawienia optoseparatorów maksymalizujących odzysk surowców kalorycznych. Po wykonaniu tych działań powtórzono badanie odpadu 19 12 12, a jego wyniki z 29 lutego 2016 r. wykazały osiągnięcie ciepła spalania na poziomie 4,26 MJ/kg (kopia wyniku badania próbki 2222/LB/2016). Po osiągnięciu odpowiednich parametrów ciepła spalania zakład w Lulkowie przystąpił do składowania odpadu o kodzie 19 12 12 (kaloryczność poniżej 6MJ/kg), jednocześnie Spółka rozstrzygnęła przetarg na usługę odbioru odpadów o kodzie 19 12 10, odpady palne (paliwo alternatywne) w ilości do 2500 Mg w celu dalszego zagospodarowania. Od 1 stycznia 2016 r. do 31 maja 2016 r. w zakładzie w Lulkowie zeskładowano 3312,33 Mg odpadu 19 12 12 o kaloryczności poniżej 6MJ/kg. Wg stanu na dzień 31 maja 2016 r. w zakładzie zmagazynowano ok. 100 Mg odpadu 19 12 12 o kaloryczności powyżej 6MJ/kg, który oczekiwał na wywóz do podmiotu wybranego w drodze przetargu.

(dowód: akta kontroli str. 335-338; 362-368, 530-532)

1.3 Prowadzenie ewidencji i sprawozdawczości

Opis stanu faktycznego

W badanym okresie zakład w Lulkowie prowadził na bieżąco ilościową i jakościową ewidencję, zgodnie z katalogiem odpadów określonym w załączniku do

³² Krynicki Recykling S.A. dec. OLRI.6233.26.201, OS.II.7671/1/10, Rhenus Recycling Polska sp. z o.o., dec. ŚR.6233.34.2014.GLP.

³³ Elektrorecykling sp. z o.o.dec. DSR-II-2.7243.142.2014.

³⁴ PARTNER Z. M., dec. Śr-III.6233.66.2014, NOVAGO Żnin sp. z o.o.dec. ŚG-I.7222.6.2015.DM

³⁵ Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach (Dz.U. z 2015 r. poz. 1277) ,dalej: Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie dopuszczania odpadów do składowania.

³⁶ Badania wykonywano w akredytowanym przy PCA laboratorium Ekolab sp. z o. o. (umowa nr URB/UZP/5/560/2016).

rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów³⁷, z zastosowaniem dokumentów, o których mowa w art. 67 ustawy o odpadach, zgodnie ze wzorami zawartymi w załącznikach do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 grudnia 2014 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów³⁸. Zakład w Lulkowie, w okresie, gdy posiadał status instalacji zastępczej sam wytwarzał karty przekazania odpadów dla podmiotów przekazujących odpady. Z chwilą uzyskania przez zakład w Lulkowie statusu instalacji regionalnej obowiązek sporządzania kart przekazania odpadów spoczął na posiadaczach odpadów przekazujących odpady, którzy raz w miesiącu sporządzali takie karty i przekazywali je do zakładu w Lulkowie, gdzie na podstawie zapisów wagowych porównywano masę przekazanych odpadów zawartą w karcie przekazania odpadów z ilościami zapisanymi w systemie wagowym w kategorii kartoteki. Po weryfikacji, kopię karty zakład w Lulkowie przekazywał właściwemu podmiotowi przekazującemu odpady do zagospodarowania.

(dowód: akta kontroli str. 369-396)

Do prowadzącego instalację wpłynął tylko jeden wniosek o kalkulację kosztów zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych. Burmistrz Trzemeszna w dniu 1 lutego 2016 r. zwrócił się do spółki o przedstawienie wyliczenia będącego podstawą określenia kwoty 245 zł/Mg netto za przyjęcie zmieszanych odpadów komunalnych. W odpowiedzi spółka w dniu 12 lutego 2016 r. przedstawiła zainteresowanemu szczegółową kalkulację uzasadniającą cenę (zawierającą 21 pozycji) za przyjęcie zmieszanych odpadów komunalnych do zakładu w Lulkowie w oparciu o sprawozdanie za IV kw. 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 397-403)

W dniu 15 stycznia 2016 r. spółka przekazała 18 podmiotom³⁹, przedsiębiorcom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości w gminie, i gminom, z którymi zawarła umowy, informację o przekazanych przez nich odpadach, które poddała procesowi przygotowania do ponownego użycia, recyklingu lub odzysku innymi metodami. Dla każdego podmiotu opracowano indywidualne informacje zawierające: zestawienie ważeń z podziałem na procesy i zestawienie ważeń z podziałem na teren. Wszyscy adresaci otrzymali jednakowe zestawienia: raport bilansowy asortymentów za okres od 1 sierpnia 2015 r do 31 grudnia 2015 r. zawierający wyszczególniony asortyment odpadów z przypisaną do każdego z nich masą i ilością kursów, sprawozdanie prowadzącego instalację mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych za okres od 1 sierpnia 2015 r do 31 grudnia 2015 r. zawierające rodzaj odpadów komunalnych, ich ilość i sposoby zagospodarowania odebranych odpadów (R/D) oraz analizę odpadów za poszczególne miesiące zawierającą ilość odpadów przywiezionych, procentowe wyliczenie sposobów zagospodarowania i unieszkodliwiania odpadów i analogicznie opracowaną analizę stabilizatu.

(dowód: akta kontroli str. 404-452)

³⁷ Dz.U. z 2014 r. poz. 1923.

³⁸ Dz.U. z 2014 r. poz. 1973.

³⁹ Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gnieźnie sp. z o.o., za okres 01.07.2015 – 31.12.2015, Gmina Września za okres 01.08.2015 – 31.12.2015, Gmina Nekla za okres 01.08.2015 – 31.12.2015, Remondis Sanitech za okres 01.07.2015 – 31.12.2015, Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych A. Z. za okres 01.08.2015 – 31.12.2015, „ODPAD” za okres 01.07.2015 – 31.12.2015, Urząd Miejski Gniezno za okres 1.01.2015 – 31.12.2015, Urząd Miejski Gminy Klecko za okres 01.07.2015 – 31.12.2015, PUH Jampex za okres 01.07.2015 – 31.12.2015, Iglęspol s. j. za okres 01.08.2015 – 31.12.2015, Krokus Z. W. za okres 01.07.2015 – 31.07.2015, Eko-Trans za okres 01.07.2015 – 31.12.2015, Alkom za okres 01.07.2015 – 31.12.2015, Gmina Gniezno za okres 01.01.2015 – 31.12.2015, Gmina Gniezno za okres 01.01.2015 – 31.12.2015, Eko-Skórtex za okres 01.08.2015 – 31.12.2015, Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o. za okres 08.2015 – 31.12.2015, Gmina i Miasto Pyzdry za okres 01.08.2015 – 31.12.2015.

Ilości odpadów takich jak: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło przekazanych do recyklingu i przygotowanych do ponownego użycia utrzymywała się na porównywalnym poziomie w latach 2012-2014 i wynosiła średnio 856 Mg na rok. Przeszło trzykrotny wzrost tych odpadów przekazanych do recyklingu i przygotowanych do ponownego użycia nastąpił w 2015 r. (3 614,51 Mg w ciągu roku) a dane za I kw. 2016 r. (3 134,98 Mg) wskazują na możliwość uzyskania jeszcze lepszego wyniku w całym roku. Masa innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych przekazanych do recyklingu, przygotowanych do ponownego użycia i odzysku innymi metodami w latach 2013-2015 utrzymywała się na podobnym poziomie i wynosiła odpowiednio: 2964,72 Mg/rok, 2874,37 Mg/rok, i 2176,00 Mg/rok. Odpady komunalne wytworzone i poddane składowaniu stanowiły 32,53% wszystkich odpadów (w tym papier 2,06%, metale 1,12 %, tworzywa sztuczne 7,62 %, szkło 1,98 %, budowlane i rozbiórkowe 3,47 %). Przez pięć miesięcy 2015 r. instalacja regionalna przyjęła do przetworzenia 26 361,64 Mg odpadów, z czego 829,49 Mg skierowano do kompostowni, 914,50 Mg skierowano do odzysku (odpady pobudowlane), 3 381,18 Mg wytworzono w celu przekazania innym przetwórcom lub odbiorcom, 7098,90 Mg odpadów skierowano do składowania, a 14 137,57 Mg poddano stabilizacji tlenowej. W ostatnich pięciu miesiącach zeskładowaniu poddano ok. 738 Mg stabilizatu.

(dowód: akta kontroli str. 335-338, 357, 362)

1.4 Kontrolowanie podmiotu prowadzącego instalację do przetwarzania odpadów komunalnych przez organ wykonawczy gminy i wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska

Opis stanu faktycznego

W latach 2013-2016 (I kw.) Marszałek Województwa Wielkopolskiego i Prezydent Miasta Gniezna nie wykonywali u prowadzącego instalację kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością tych organów, w rozumieniu przepisów art. 379 i nast. Prawa ochrony środowiska.

(dowód: akta kontroli str. 344)

W badanym okresie Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska (dalej: WWIOŚ) przeprowadził w zakładzie w Lulkowie cztery kontrole. W wyniku kontroli nr POZ-WIOŚ 196/2014 WIOŚ nałożył na prowadzącego instalację zastępczą karę pieniężną w wysokości 500 zł za przekazanie Marszałkowi, niezgodnego ze stanem rzeczywistym, zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilościach odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów za rok 2013. Ponadto WWIOŚ w związku z ww. kontrolą wydał w dniu 2 lipca 2014 r. zarządzenie pokontrolne zobowiązujące spółkę do przedłożenia Marszałkowi „Zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilościach odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów” za poprzedni rok kalendarzowy, sporządzonego zgodnie ze stanem rzeczywistym.

(dowód: akta kontroli str. 451-520)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Spółki w zakresie przestrzegania postanowień planów oraz wymagań przepisów i decyzji administracyjnych dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi.

2. Zapewnienie eksploatacji regionalnych, ponadregionalnych lub zastępczych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych wytwarzanych w gminach i regionach

Opis stanu
faktycznego

Do połowy 2015 r. prowadzący instalację zastępczą realizował budowę Zakładu w Lulkowie. Inwestycja zaplanowana na 2011 r. rozpoczęła się w 2012 r. i zakończyła się w planowanym terminie, w lipcu 2015 r. W ramach tego projektu zbudowano: uniwersalną sortownię odpadów komunalnych zmieszanych o przepustowości ok. 56.000 Mg/rok z możliwością sortowania (doczyszczania) odpadów surowcowych (ok. 5.000 Mg/rok), instalację do stabilizacji/kompostowania odpadów o przepustowości ok. 28.000 Mg/rok z podziałem na sekcje produkcji kompostu gorszej jakości (stabilizatu) oraz produkcji kompostu wysokiej jakości z selektywnie zbieranych odpadów, kwaterę składowania odpadów balastowych o pojemności 255 tys. m³ (rozbudowa istniejącej kwatery), zblokowaną z linią sortowniczą linię wytwarzania komponentów do produkcji paliwa alternatywnego z lekkich frakcji odpadów komunalnych (ok. 8.500 Mg/rok); wiaty i plac magazynowania i demontażu odpadów wielkogabarytowych, segment rozdrabniania i frakcjonowania gruzu budowlanego, obiekty infrastruktury zakładu związane z instalacją mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów oraz składowiskiem, zaplecze administracyjno-socjalne, zbiorniki ścieków technologicznych i deszczowych, sieci wod-kan, drogi i place manewrowe. Zapewniono urządzenia i sprzęt przewidziane do obsługi zakładu w tym: kompaktor, spycharkę gąsienicową, samochód z zabudową hakową 6 x 2 - 3 szt., samochód z zabudową hakową 6 x 4 - 1 szt., przyczepę do transportu kontenerów - 3 szt., ładowarkę kołową teleskopową, ładowarkę kołową czołową, ładowarkę kołową przegubową, mobilny przesiewacz bębnowy i 2 bębny sita, wózek widłowy z napędem elektrycznym, wózek widłowy z napędem spalinowym (diesel), mobilne wysokociśnieniowe urządzenie myjące, kontenerowy magazyn gromadzenia odpadów niebezpiecznych i problemowych - 2 szt., kontenery (otwarty hakowy 32 m³ 10 szt., otwarty hakowy 20 m³ - 4 szt.), odsysacz spalin, spawarkę, rzutnik (projektor), 640 cm zabudowy meblowej. W ramach ww. inwestycji powstała stacja przeładunkowa odpadów w miejscowości Bardo, gm. Września, w której zbudowano: wiaty rozładunku odpadów wraz z uzupełniającymi segmentami technologicznymi, zaplecze programu segregacji – boksy na surowce wtórne, plac i kompostownię selektywnie zbieranych odpadów zielonych na płycie kompostowej, zaplecze socjalne wraz z niezbędną infrastrukturą, punkt gromadzenia odpadów problemowych w formie specjalistycznego kontenera oraz urządzenia i sprzęt przewidziane do obsługi stacji, w tym belownicę do odpadów, myjkę ręczną, ładowarkę teleskopową i zapewniono komplet mebli do pomieszczenia biurowego i zabudowę kuchenną.

(dowód: akta kontroli str. 131-196, 521-523)

Budowę Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Lulkowie prowadzono w oparciu o środki własne oraz środki unijne w ramach Projektu „System unieszkodliwiania odpadów komunalnych dla gmin objętych Porozumieniem wraz z budową Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Lulkowie” zrealizowanego w ramach działania 2.1 Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych Priorytet II. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013. Łączny koszt inwestycji wyniósł 81.302.651,00 zł (netto

66.284.864,23 zł) z czego 46.330.137,20 zł stanowiły środki unijne a 19.954.727,03 zł środki własne spółki. W latach 2013-2016 (I kwartał) ze środków unijnych poniesiono nakłady (netto) w wysokości odpowiednio: 156,65 tys. zł, 32.554,22 tys. zł, i 13.769,42 tys. zł. Ze środków własnych w latach 2013-2016 (I kwartał) spółka poniosła nakłady (netto) w wysokości odpowiednio: 516,42 tys. zł, 6.238,73 tys. zł, 12.922,24 tys. zł. Łącznie, w latach 2013-2016 (I kwartał) na budowę zakładu w Lulkowie poniesiono nakłady w wysokości odpowiednio: 673,07 tys. zł, 38.792,95 tys. zł, i 26.541,50 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str.524-527)

Koszty (netto) utrzymywania i eksploatacji instalacji⁴⁰ w latach 2013–2016 (I kwartał) spółka ponosiła tylko ze środków własnych. Łączny koszt utrzymania instalacji w tym okresie wyniósł 22.872,19 tys. zł, w poszczególnych latach odpowiednio: 4.614,29 tys. zł, 4.993,85 tys. zł, 9.610,88 tys. zł, i 3.653,17 tys. zł za pierwszy kwartał 2016 r.

Prowadzący instalację nie obliczał udziału gmin i przedsiębiorców dostarczających odpady do przetworzenia w kosztach utrzymania instalacji. Spółka prowadziła ewidencję księgową na podstawie ustawy o rachunkowości, w tym ewidencję kosztów w ujęciu kalkulacyjnym, tj. z podziałem na poszczególne rodzaje działalności. Koszty przyjmowania odpadów finansowano z przychodów za te usługi, wykonywane na podstawie umów zawartych z przekazującymi odpady. Spółka nie dokonywała rozliczeń z gminami i przedsiębiorcami z tego tytułu. Prowadzący instalację na podstawie art. 9m ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁴¹ udostępniał kalkulację kosztów zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych.

(dowód: akta kontroli str. 243-332, 333-338,528-529)

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie zapewnienia eksploatacji regionalnej, a wcześniej, zastępczej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych wytwarzanych w regionie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od sformułowania wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

⁴⁰ Do 27 lipca 2015 r. instalacja funkcjonowała jako składowisko (o statusie instalacji zastępczej); od dnia 28 lipca 2015 r. funkcjonuje jako RIPOK.

⁴¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 250.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK⁴² kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Poznań, dnia 1 lipca 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontrolerzy
Krystian Polus
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Dyrektor
z up. Grzegorz Malesiński
Wicedyrektor

.....
podpis

Zbigniew Truszkowski
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

---

⁴² Dz. U. z 2015 r. poz. 1096 oraz z 2016 r. poz. 677.